

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . „ 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 V upravi prejemajo mesečno „ 1.70
Sohotna izdaja:
 za celo leto . . . „ 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . „ 15 „
 za trikrat . . . „ 13 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 2) vin.
Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
 bosn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Državni zbor odgoden.

Sinoči ob 3/4 na 6. so padle tiste za-
 stave pred dunajsko državno zbornico,
 ki plapolajo, kadar državni zbor zboru-
 je. Izjalovila so se namreč pogajanja
 med češkimi in nemškimi zaupniki. Dr.
 Viskovsky je izjavil, da Čehi Nemcem
 ne morejo ničesar dati za to, če Nemci
 opuste obstrukcijo v češkem deželnem
 zboru. Dr. Urban pa je izjavil, da Nemci
 ne opuste obstrukcije v češkem de-
 želnem zboru. Dr. Kramar je dejal, da
 morajo Nemci svojo obstrukcijo v če-
 škem deželnem zboru brezpogojno opu-
 stiti. Takoj po tej brezuspešni konfe-
 renci v dr. Sylvestrovem salonu je zbor-
 roval ministrski svet, ki je sklenil, da
 se državni zbor odgodi. Predsednik dr.
 Sylvester je o tem takoj obvestil v zbor-
 nici navzoče poslance.

Uradna »Wiener Ztg.« objavlja da-
 nes obširen članek, ki izvaja, da vlada
 ni mogla več trpeti obstrukcije, ker je
 ogrožala najvažnejše in najnujnejše po-
 treščine, zato je državni zbor odgodi-
 la. Za državne potrebe preskrbi vlada
 kakor dozdaj tudi zdaj s §. 14. Upa, da
 dovede to postopanje vse stranke in na-
 rode do prepričanja, da se morajo vo-
 diti politični in narodni boji v taki ob-
 liki in na takih tleh, da ne nasprotu-
 jejo najvišjim koristim države in nara-
 da. Zmede zadnjih dni so rodile tudi
 misel, ki se ji morajo pripraviti tla do
 bodočega zasedanja, da naj se tako na
 Češkem kakor tudi v drugih kraljevi-
 nah in pokrajinah notranji spori reši-
 jo na tleh ožje domovine same z vzra-
 navanjem tam obstoječih nasprotstev,
 da se parlament sam z narod. vpraša-
 nji ne obremeni. Vlada priporoča vsem
 strankam, naj izkušajo to izvesti.

Poroča se, da si bo vlada dovolila
 rekrute s §. 14. in da državni zbor ne bo
 do novembra zboroval. Čuje se pa tudi,
 da bo vlada poizkusila sklicati držav-
 ni zbor po zasedanju delegacij, ker po-
 teče 15. majnika začasni poslovnik.

Gospodarska rasi Rusije.

Kakor hitro so se polegali viharji, ki
 so bili posledica vojske in notranjih nemir-
 rov, se je začela Rusija zopet hitro in
 trajno razvijati. Inozemska trgovina je
 tako narasla n. pr. od 322 milijonov kron
 v letu 1900 na 4100 milijonov kron in nad
 6000 milijonov kron v letu 1912. Vrednost

tovarniškega blaga je narasla od 1900 do
 1908 od 4920 milijonov kron na 7368 mi-
 lionov kron, gonilna moč od 853.000 konj-
 skih moči na 1.206.000, število mehaničnih
 motorjev od 16.724 na 20.214, število to-
 varniških delavcev od 1.343.279 na 1 mili-
 jon 559.022 (v januarju 1912 jih je bilo že
 nad dva milijona).

Ker je izdelovanje tovarniškega blaga,
 vrednost surovin, plačila in gonilne moči
 itd. naraslo za okroglo 40 odstotkov, šte-
 vilo delavcev pa se je pomnožilo le za 15
 odstotkov, je moral tehnični napredek biti
 precejšen in je strojno delo nadomestilo
 ročno.

Naraščajoča produkcija premoga je
 vedno važen znak industrije v obče; te-
 kom zadnjih 5 let je znašala 28 odstotkov.
 Med vsemi panogami ruske industrije
 se je produkcija železa in jekla izredno
 razvila tekom zadnjih pet let; izdelovanje
 železnine in jeklenine se je povzdignilo za
 45 odstotkov.

Vzlic temu ogromnemu naraščanju pa
 je vladalo leta 1911. veliko pomanjkanje
 surovega železa v deželi, tako da je mo-
 rala vlada dovoliti uvoz 10 milijonov pu-
 dov po znižanih colninskih tarifih.

Med l. 1890. in 1909. je naraslo šte-
 vilo uporabljenih konjskih moči pri strojih
 od 13.768 na 168.072.

Silno se razvija poljedelstvo, ki daje
 delo trem četrtinam prebivalstva, in ta
 razvoj pospešuje zopet razvoj industrije,
 zlasti one panoge, ki so v tesni zvezi s
 kmetijskimi potrebami. Pospešuje tudi pro-
 met železnice in plovitve, izboljšuje stanje
 imovine pri kupčiji in v bankah, utrjuje
 narodne finance in povečuje kredit.

S postavbo od leta 1910. je bilo kme-
 tom omogočeno otrresti vezi skupne srenje
 ter postati lastnik zemlje, ki so jo obdelo-
 vali.

Vedno rastoče nabavljanje zemlje po
 kmetih, naraščajoče zahteve po poljedel-
 skih strojih, tendenca kmetov v mnogih
 krajih, opustiti tradicionalno preprosto
 kmetovanje in se oprijeti modernih nači-
 nov, višje cene žit in povečana produktiv-
 nost zemlje; vse to in druge okoliščine
 jasno pričajo o napredovanju.

Med l. 1890. in 1910. se je povečala
 površina s pšenico, ržjo, ovsom in ječme-
 nom posejane zemlje za 24 odstotkov, pri-
 delek pa za 33 odstotkov.

S pomočjo še bolj racionalnih načinov
 kmetovanja bi se moral pridelek podvojiti
 in vlada ter zemstva mogočno pospešujejo
 poljedelstvo.

Gospodarski napredek dežele se je
 zadnja leta pokazal v povečanem držav-
 nem proračunu, v naraslih vlogah v hra-
 nilnicah in razvoju denarnih zavodov.

Državni dohodki so narasli od 5.946 mili-
 jonov 720.000 kron v letu 1908. na 7.373
 milijonov 40.000 kron v letu 1912. in so se
 cenili na 7.632.000.000 kron v letu 1913.

Znesek vlog v državnih hranilnicah je
 narasel od l. 1908. do 1911. od 78.240.000
 kron na 175.440.000 kron; v drugih bankah
 pa od 2.967.440.000 kron 1. januarja 1908
 na 6.014.880.000 kron 1. julija 1911.

Leta 1903. se je ustanovilo 71 ruskih
 in 12 tujih trgovskih kompanij, leta 1908.
 108 ruskih in 12 tujih in leta 1911. 222
 ruskih in 40 tujih. Kapital leta 1911. sank-
 cioniranih 262 kompanij je znašal 770 mi-
 lionov 400.000 kron (75 odstotkov na
 ruske kompanije).

Navedeni podatki se nanašajo le na
 majhen del prosperujočih panog gospo-
 darstva.

† Deželni poslanec Fran Košak.

Včeraj zvečer okoli 7. ure je umrl na
 Grosupljem pri Šmarju po dolgem bole-
 hanju deželni poslanec S. L. S. g. Fran
 Košak, star 58 let. Rojen je bil Pod Ga-
 brom, odkoder se je priženil na Grosuplje.
 Slovel je po celem Dolenjskem in še preko
 mej naše dežele kot izvrsten gospodar in
 kmetovalec. Njegova hiša je slovela po go-
 stoljubnosti in ljubeznivi postrežbi. Ljud-
 stvo je imelo do njega veliko zaupanje. To
 zaupanje si je v polni meri zaslužil. Kot
 skrben župan je svojo občino oskrboval kot
 res pravi kranjski oče. Na njegovih plečih
 ni sloneo samo županstvo, ampak je bil od
 21. novembra 1895 ves čas nepretrgoma tu-
 di deželni poslanec za sodniške okraje
 Trebnje, Mokronog, Litija, Radeče, Žužem-
 namesnika deželnega odbora. Dasi težko
 bolan se je vendar udeležil še prvih še de-
 želnega zbora v ravnokar minolem deželno-
 zborskem zasedanju. Njegove moči pa so
 tekom zasedanja tako hirale, da je moral
 ostati doma na veliko žalost vestnega po-
 slanca. Bil je delaven odbornik Kmečke
 zveze za ljubljansko okolico, poln skušnje
 in treznih nasvetov. Z njim je legel v grob
 pravi poštnjak, koncilijanten, postrežljiv,
 mož pravega pristnega do'enskega kova in
 solidnosti. Od prvih političnih začetkov ka-
 to'liškega gibanja na Kranjskem do zadnje
 svoje ure je bil zvest staremu slovenskemu
 programu, katerega je smatral za najbolj
 primerne našemu slovenskemu kmetu.
 Bog mu bodi plačnik za njegovo delo in
 zvestobo!

Pogreb se vrši jutri, v sredo, ob 4. uri
 popoldne na Grosupljem.

DUNAJSKE OBČINSKE VOLITVE.

Na Dunaju so se pričele dne 16. t. m.
 nadomestne volitve IV. razreda, in sicer v
 3., 6. in 21. okraju. Posestno stanje se ni
 izpremenilo. Krščanski socialci so zmagali
 v 3., socialni demokratje v 16. in 21. okraju.
 V 3. okraju je dobil krščanski socialc ti-
 skar Hermann Ploner 11.000, soc. demokrat
 Rudolf Müller 7972, nemški nacionalc 899
 in Čeh 532 glasov. Vseh glasov je bilo od-
 danih med 30.633 volilci 21.988. V 16. okra-
 ju je 35.634 volilcev. Volilo jih je 27.549.
 Izvoljen je bil socialni demokrat A. David
 s 15.863 glasovi. V 21. okraju je 16.630 oseb
 volilo. S 14.334 glasovi je bil izvoljen soc.
 demokrat Franc Bretschneider.

PRESTOLONASLEDNIK SE UDELEŽI VELIKIH VOJAŠKIH VAJ 15. ARMAD- NEGA ZBORA.

Iz Sarajeva se poroča, da obišče mesto
 letos junija prestolonaslednik Franc Ferdi-
 nand, ki se udeleži velikih vaj 15. armad-
 nega zbora. Prestolonaslednik bo stanoval
 v lidžu.

PREPREČEN NAPAD NA RUSKEGA CARJA.

V Skoplju so prijeli ruskega anar-
 hista Pavlova, ki mu je naročil zadnji
 anarhistični kongres v Londonu, da
 naj umrli ruskega carja Nikolaja,
 katerega so anarhisti na tem kongresu
 na smrt obsodili. Pavlova so prijeli v
 stanovanju ruskega inženirja Krokosa,
 ki je v službi skopljске električne cen-
 trale. Srbskim oblastim sta Pavlova
 naznanila dva francoska redarja, ki
 sta mu v Skoplje sledila od Pariza. In-
 ženir Krokos, ki je bil prej v službi bel-
 grajske občine, je tudi osumljen anar-
 hizma. Francoska redarja je vzel takoj
 na stanovanje, ko sta se mu kot anar-
 hista legitimirala. Pavlova so močno
 zastražena prepeljali v Solun, od tu
 ga pa odpeljejo s parnikom v Odeso,
 kjer ga izroče ruskim sodnim oblastem.

POLJSKA DEMONSTRACIJA V BERO- LINSKI CERKVI.

V Berolinu biva, kakor poroča
 »Berliner Tageblatt«, 80.000 Poljakov,
 Edino mesto, kjer biva še več Poljakov,
 je Varšava. Dne 16. t. m. so pa bili ve-
 liki izgredi v cerkvi St. Pavla v Starem
 Moabitu. Več poljskih rodbin je nam-
 reč zahtevalo, da naj se njih otrokom
 podeli prvo sv. obhajilo poljsko, kar
 se je odklonilo. Poljaki so nato prire-
 dili v cerkvi demonstracijo in je cer-
 kev nato policija izpraznila. Cerkevno
 predstojništvo cerkve sv. Pavla objav-
 lja o dogodku: Poljaki so nas naprosili,
 da bi jih za birmo ločeno od drugih

LISTEK.

Gostovanje hrvalskega gledališča.

Stara pesem.

Srečna invencija je za umetnika pol
 uspeha. Mrtva misel brez poleta, brez vsa-
 ke globlje vsebine je umetniku nerabna.
 Hajnejeva — kaj bi rekli romanca? — o
 starem kralju, ki si je vzel lepo mlado ženo
 in ji dal mladega paža v službo, pač ni
 vredna nikake pozornosti. Snov je prav
 brez vse poezije. Tako vsakdanja in plit-
 va, da je škoda vsake besede o tem. Mlada
 kraljica se vname za paža, njegovo srce
 vzplamti zanjo; kralj ju vrže v ječo, kjer
 končata. Nič umetnosti, nič poezije, nič
 dramatike.

Na odru gledamo večinoma temno za-
 grinjalo — slika brezdane praznote, ki zija
 iz romance. Nudijo se nam tri slike. Režija
 je skušala vse storiti, kar je bilo mogoče,
 da bi pripomogla do uspehov, pa bilo je
 vse zastojno. Istotako moramo priznati skla-
 datelju Parmu, da je storil, kar je mogel,
 da bi dal delcu vrednost življenja. Da se
 mu ni posrečilo, ni krivda njegovega dela,
 temveč nesrečnega spočetja. Zdelo se je pa
 tudi, da pevcem in orkestru ne gre od srca.
 Orkester je bil topot malo raztresen; manj-
 kalo mu je onega, česar kapelnik ne more

dati, to bi moral dati skladatelj: notranjo
 vnemo in ljubezen do dela. Godci so igrali,
 ker so morali, tako se nam je zdelo. Storili
 so pač, kar so mogli. Partitura je pisana v
 lahнем stilu južnega kolorita. Dramatičnih
 misli pa samo ob kebi umevno partitura
 nima.

Kapelnik Hrazdira se je potrudil, kar
 je mogel.

Občinstvo je bi o sila nemirno in je ves
 čas po'glasno šepetalo. Nekaj aplavza je
 veljalo koncu.

Gospe Strozzijska in Polakova sta do-
 bili krasna šopka.

I Paglacci.

Za »Staro pesmijo« je sledila »vode-
 janka« I Pag'acci. Delo je nenavadne vse-
 bine, velike dramatične sile, g'asbeno kra-
 sno zaokroženo. Libretto je spisal Leonca-
 vallo sam baje po nekem resničnem do-
 godku. In to ravno, da je opera enotno delo
 enega umetnika, to ji daje ono silo, s katero
 si je osvojila bliskoma svetovno slavo.
 Vredno se kosa z Mascagnijevo Cavalle-
 rijo. Saj res, to sta vrstnika. Rodila sta se
 o pri ike neke tekme. Udeležil se je je Ma-
 scagni s svojo Cavallerijo, Leoncavallo pa
 z »I paglacci«. Zmagal je Mascagni, brž-
 kone zato, ker je Leoncavallo napisal dve
 dejanji, zahteva pa je merila na enodejanje.

V neki vasi hoče komediant Canio pri-
 rediti zvečer predstavo in pride s svojo

družbo kmete vabit. Važni osebi sta Tonio
 Taddeo in Canijeva žena Nedda. Tonio,
 star grbast klovn ljubi na tihem Neddo in
 išče vedno prilike, da ji izkaže svojo na-
 k'onenost. Ko hoče stopiti z voza, pristopi,
 da bi ji pomagal, Canio pa ga pahne proč
 in pogaša sam ženi na tla. Ta prizor je va-
 žen, vsled tega se zakolne Tonio zoper Ca-
 nio. Ko je Nedda sama, ji ponuja svoje srce,
 toda ona ga ne mara, nažene ga z bičem.
 Sedaj se zakolne še zoper njo.

Nedda pa ni tako čednostna žena, kot
 jo poznamo do tu. Tičkom v vejevju odk-
 rija svojo skrivnost: Na tihem ljubi boga-
 tega Silvija, ki nastopi v hipu na pozorišče.
 Njegovim silnim prošnjam se Nedda vda in
 sklone pustiti banditsko življenje komedi-
 jantstvo, ki se ji stidi ter pobegniti za no-
 vim življenjem.

Tonio se maščuje. V hipu poišče Ca-
 nio in ga privede v ozadje, da vidi nezvesto
 ženo. Silvio uide pravočasno, Nedda trdo-
 vratno molči in noče izdati njegovega ime-
 na. Canio bojuje hud boj. Predstava se mo-
 ra začeti. Do smrti potr mora nastopiti in
 igrati, ker je z a t o p l a č a n. To je glav-
 na misel in jedro. Komedijant velikrat na
 edru plaka, a solze so le navidezne. Ko-
 mediant ima pa tudi srce, ki čuti in zgodi
 se obratno, da bi rad gorje izplakal, pa se
 mora smejati — vse za denar.

Predstava se prične. Na odru se vrši
 dejanje ljubosumnosti, podobno prejšnjim

dogodkom. Nastopi Canio. Burno zahteva
 od Nedde ime njenega ljubimca. Nedda je
 trdovratna, Canio zabode njo in Silvija, ki
 priskoči iz občinstva na pomoč.

To ni bila več igra, to je bila bridka
 resnica. Leoncavallo je snov genialno za-
 okrožil.

Spletke snuje zanikerni Tonio iz ma-
 ščevanja nad Canijem in Neddo. Leonca-
 vallo je znal opreti krasno dejanje na ne-
 znatne vzroke. Toliko presenetljivega, a nič
 neutemeljenega. Ljubosumnost se vzbudi v
 Caniju že v prvem dejanju, ko se kmetje
 odhajajo s pozorišča rogačo Toniju, češ, le
 ostani tu, pa premoti ženo Caniju. Genialna
 poteza, ki pripravlja dejanja rahloma, skri-
 voma.

Posebno pozornost vzbuja tudi prolog,
 ki sicer ni navaden. V njem poseza avtor
 vsebinsko i glasbeno i dramatično v po-
 znejši razvoj dejanja. Prolog je sila duhovit,
 izbran, poln poezije življenja. Pel ga je Vu-
 šković s tako silo in s takim zanosom, da
 so ga spontane ovacije siloma prisilile, da
 je konec prologa ponovil. Vušković je bil
 ves čas najboljši i v igri i v petju. Njegova
 najmanjša kretnja kaže zrelega umetnika.

Vlogo Nedde in Columbine je pela ga.
 Polakova. Nedda je bila prav dobra, Co-
 lumbina pa majhno v ozadju. Vzrok temu
 je pač vloga sama.

Njen mož Canio (Lowczynski) je bil
 dosti temperamenten in silen. Znana arija

otrok poljsko pripravili. Prošnja smo morali odkloniti, ker nam tega ni višja cerkvena oblast dovolila. Poljaki so nato pustili učiti svoje otroke po nekem tvorniškem delavcu. Otroci niso niti poljsko znali in so se morali poljščini šele priučiti (?) Dotični delavec ni imel pravice, da poučuje otroke, ker kot katoličan zadnja leta ni izpolnjeval verske dolžnosti. V rani jutranji uri nam je višji prezidij brzojavno prepovedal otroke obhajati. Policijsko predsedstvo je odpisalo policijo na pomoč. Ker na dobrohotne opomine množica cerkve ni zapustila, smo bili prisiljeni, da smo pustili navzoče s policijo iz cerkve odstraniti. Policija nam je nato prepovedala božjo službo do popoldneva. Mir se nato ni več kršil.

NOVA ALBANSKA VLADA.

Iz Drača se poroča, da se je albansko ministrstvo sledeče sestavilo: Turkhan paša, predsedstvo in zunanje zadeve; Essad paša, vojna in finance; princ Bib Doda: notranje zadeve, pošta in brzojav; Aziz paša: pravosodje in kultus; dr. Turtulli: pouk; Hassan bej, Priština: poljedelstvo in trgovina.

IZPREMEMBE SRBSKE USTAVE.

Belgrajski »Balkan« poroča: Na izrecno željo ruskega carja se izpremeni srbska ustava. Gre namreč za to, da se zagotovi prestolonasledstvo nedvomno v ustavi prestolonasledniku Aleksandru, ki se poroči s carjevo hčerko. Ko se je namreč 25. marca 1909 odpovedal prestolu prestolonaslednik Jurij, je vzela na znanje odpoved samo redna, ne pa tudi velika skupščina, kar se bo zdaj zgodilo.

GROF BOBRINSKI O RUSIH V AVSTRIJI.

V Adeltalu je pod predsedstvom grofa Bobrinskega zboroval shod, ki se je pečal z zasledovanjem ruskega življenja v Galiciji, v Bukovini in na Ogrskem. Shoda so se udeležili člani postavovalnih korporacij raznih strank, slovanske družbe, vojaki in dijaki. Bobrinski je v dolgem govoru poročal o sodni razpravi v Marmaros - Szigetiu in o vtisu, ki ga je ostra obsodba ogrskega sodišča napravila na rusko družbo. Nikanov je pozval rusko družbo, da naj podpira brate. S petjem ruske himne so shod zaključili.

RUMUNSKI PRINC KAROL SE ZAROČI S CARJEVO HČERKO.

Rumunski prestolonasl. in prestolonaslednica odpotujeta v četrtek v Berlin, od tu pa s svojim sinom princem Karolom v Peterburg, kjer ostanejo 10 dni. Potovanje je v zvezi z zaroko princa Karola z najstarejšo hčerko ruskega carja.

MOČ RUSKE ARMADE.

Iz Londona se poroča, da se bo mirovno stanje ruske armade zvišalo od 460.000 mož na 1.700.000, to je 2—300.000 mož več kakor znašajo mirovna stanja Nemčije, Avstrije in Italije skupaj. Kljub temu se Rusiji to ne bo veliko poznalo, ker znaša število tega mirovnega stanja le 1 vsega prebivalstva.

Dnevne novice.

+ Ob 500letnici vstoličenja koroških vojvod v slovenskem jeziku piše mariborska »Straža«: Polagoma se je začel slovenski jezik, slovenski narod v tužnem Korotanu umikati pred brezobzirno napredujočim Nemcem — pa vendar danes, po preteku 500 let, po preteku pol tisočletja, se še upira slovenski rod v Korotanu silnemu nemškemu navalu. Zalostna je torej ta petstoletnica, obenem pa tudi polna upa in življenjske nade. Močna, nezlomljiva, občudovanja vredna je odprona sila našega naroda, ki ga še ni pokončal tudi meč, niso ga še zagnili motni valovi germanizacije — najboljši dokaz, kako velikansko življensko silo ima naš narod. Ni še izpolnil svoje zgodovinske in kulturne naloge, ni še dovršil svojega poslanja. Jasno je torej kot beli dan, da živi v koroških Slovincih še mnogo skrite žilavosti in življenske sile, še mnogo volje in hrepenenja po življenju, po boljši bodočnosti, po slavi. Zato pa hitimo, tecimo jim polnih rok na pomoč! Vsi na delo za čast, rast in svobodo slovenskega naroda in lepoga Korotana! »Naprej zastava slave, naj boj junaška kri!«

+ Laško vseučiliško vprašanje. »Piccolo« objavlja s Dunaja dopis, v katerem najprej pripoveduje, kaj mu je nek vpliven slovanski politik pravil glede odnošajev med Avstrijo in Rusijo. Čisto pravilno poudarja, da je napetost med obema državama posledica balkanskih dogodkov. Ti so se razvili tako, da nista ne Avstrija ne Rusija zadovoljni; prva zato ne, ker se je Srbija ojačila, druga pa zato ne, ker se je razdrla srbsko-bulgarska zveza in se je osnovala Albanija. »Piccolo« pripoveduje dalje, da skuša Avstrija pridobiti zase Slovence, da bi vpliv Rusije nanje oslabil, kar velja predvsem za Rusine. Če »Piccolo« meni, da je tudi rešitev hrvatskega problema s tem v zvezi, ima le v toliko prav, da so Madjari Hrvatsko sicer nekoliko pomirili, pa na tak način, da bodo zopet nastali spori, kakor dokazuje to ekspropriacijski zakon glede hrvatskega Primorja in protest, ki ga je vzbudil med poštenim hrvatskim ljudstvom. Potem pa začne »Piccolo« sanjati. Zdi se mu namreč, da hoče Avstrija tudi Slovence pridobiti. Mi bi le radi vedeli, s čim. Morda z vzdrževanjem nečuvnih razmer na Koroškem? Pravi, da Avstrija glede laškega vseučilišča Lahom ne mara ugoditi, ker ima rajši Jugoslovane za seboj kakor Italijane in ker ji je končno več od tega, da bi Rusi ne imeli povoda Avstrije napadati, kakor da si osigura prijateljstvo Italije. Ne vemo, zakaj laški list glede tržaškega vseučiliškega vprašanja meša vmes Rusijo, ki nima s tozadevnimi našimi upravičenimi zahtevami absolutno nič opraviti. To je izključno avstrijska zadeva in kakor ne trpimo, da se Italija vanjo vmešava, tako nima tudi Rusija tu nič vmes govoriti. Sicer pa v Rusiji na to tudi ne mislijo, to le »Piccolo« zdaj blebetta, da bi našo stvar, če mogoče, kompromitiral. »Piccolo« končno še omenja, da se utegne razmerje med Italijo in Srbijo ohladiti, češ zato, ker menda tudi Srbi

Trst smatrajo za slovansko posest. Nam ni nič mar, kaj imajo Lahi in Srbi med seboj, to naj sami med seboj opravijo. Slovinci in Hrvati v Avstriji gledamo to vprašanje s svojega in s pravega avstrijskega stališča, to je, da se mora v Trstu in sploh v Primorju deliti Slovanom ista pravica kot Lahom. Mi vemo, kaj naši ljubi laški zavestniki mislijo. Ampak s tem ne bo nič. Trst ima ostati, kar je, trgovinski emporiji Avstrije, Avstrija pa naj pomisli, da smo najboljši branitelji Trsta ravno mi, Slovinci in Hrvati! Mislimo, da nas bodo Lahi dobro razumeli. Sicer pa smo izvedeli, da ni res, kar je »Edinost« te dni vedela poročati, da bi se vlada ali katerikoli merodajni faktor zavzemal za laško univerzo v Trstu, kateri je po naših informacijah vse nasproti. Vsekakor se v tem vprašanju naša vlada še nekako drži in jo bomo Slovinci v tem oziru le podpirali, ako ostane pri tem.

+ Dober svet. Glede pisave dunajskih listov z ozirom na oboroževanje Rusije piše mariborska »Straža«: »Dunajski Reichspost« pa svetujemo, da naj se malo manj briga za Rusijo; rajše naj skrbi za to, da se mir sklene med avstrijskimi narodi. Na pritisk od zgoraj so se pobotali Poljaki in Rusini. Na ta način naj bi se pobotali Čehi in južni Slovani z Nemci. Seveda bi se to moralo zgoditi po načelu enakopravnosti. Gospode poslance prosimo, da vsikdar in povsod energično delujejo v tem smislu, da se nam Slovincem dajo pravice in sicer take pravice, kakor jih zasluži zvesto in lojalno naše ljudstvo.

+ Izza zadnjih volitev. Postojnski liberalci so po stari navadi hoteli s pijačo delati volitve. Cela tolpa se jih je pripeljala zadnji dan pred volitvami iz Postojne v Studeno. Izdali so parolo: Kdor z nami voli, z nami pije! Pa ni veliko izdalo, kajti v nedeljo prej smo imeli v Studenem velik shod, katerega se je udeležilo okoli 200 mož, ki so pazno poslušali izvajanja deželnega odbornika dr. Pegana o zvišanju doklad. Malo je manjkalo, da niso moške nesli starega postojnskega Petriča in par njegovih trabantov na cesto. Par medklicke so si upali napraviti, ko jih je pa predsednik shoda Štrukelj pozval, naj se oglasijo k besedi, je pa postojnskemu Petriču — ura obstala.

+ Slovenski Straži so poslali: Ljubljanski bogoslovci mesto venca na grob umrlega tovariša č. g. Janeza Lesarja 46 K 74 vin. — Albin Novak, trgovec, Sinčava, mesto venca na grob v Kranju umrli gospe Mariji Jenko 10 kron. — Fran Hiti, kaplan, Poljane nad Škofjo Loko, 10 K. — Po č. g. Ig. Leban, župniku, Batuje, iz nabiralnika pri gosposdi Iv. Keršovan v Črničah, 3 krone. — Po č. g. Francu Polak, kaplanu v Hočah pri Mariboru, iz nabiralnika v kaplaniji 3 K 20 vin. — Podružnica v Podlipi pri Vrhniki 16 K 50 vin. — Podružnica Št. Vid na Planini 20 K.

+ Obsodba v zadevi »Balkana«. Dne 16. t. m. se je končala sodna razprava proti obtožencem radi znane zadeve posmrtno zadruge »Balkan«. Vsi obtoženci so krivi pregreška proti varnosti lastnine. Obsojeni so Albini v šestmesečni strogi zapor, predsednik Oblak v štirimesečni, Dragič in Fornar v trimesečni, Adič in Vrkljan pa v 14-

dnevni strogi zapor. Obtoženci so priglasili ničnostno pritožbo.

— Za pogorelce v Travi je dovolilo notranje ministrstvo v sporazumu s finančnim ministrstvom 1400 kron podpore.

— Nov poštni urad. Trgovinsko ministrstvo je dovolilo, da se ustanovi nov poštni urad v Naklem pri Kranju, kjer je bil doslej samo poštni nabiralnik.

— Ljudsko šolstvo. Učiteljski suplent Franc Vončina je imenovan za provizoričnega učitelja v Zireh.

— Nadzorovanje izselencev. Vsled ukrepa ministrstva za notranje stvari se je na kolodvorih in tudi v železniških vlakih vpeljal strožje nadzorovanje izselencev. Potnike, osobito vojaške obvezance, ki mislijo potovati v inozemstvo, se bo na podlagi obstoječih predpisov, posebno v zvezi s 13. ministrskega razglašja z dne 10. maja 1867, drž. zak. št. 80, pozvalo, da se izkažejo s potnimi listinami. Vsak potnik je obvezan oblastvenim organom, ki se izkažejo z legitimacijo, svoje potne listine pokazati. Tako revizijo se bo na dotičnem izkazilu s prilepljenjem revizijske znamke potrdilo.

— Poroke med ameriškimi Slovencei. V Canonsburgu sta se poročila Anton Tomšič, rodod iz Koritnic pri Knežaku in gđ. Franca Lenarčič, rodod iz Bača pri Knežaku. — V Port Alleghej sta se poročila Frank Ponikvar, rodod iz Jezera na Kranjskem in gđ. Mary Mlakar, rodod iz Dan pri Rakeku.

— V Zagorju ob Savi se vrši novi letni in živinski semenjna cvetni četrtek, dne 2. aprila t. l.

— Smrtina kosa. Sobotni »Slovenec« je poročal »Iz Češnjice nad Kranjem« o umrlem Jan. Založar; glasi se pa mora »Iz Češnjice nad Kranjem«, ne nad Kranjem kot je bilo pomotoma tiskano.

Študentske novice.

Š škandali v Gradcu. Za nedeljo 15. t. m. je bilo sklicano protestno zborovanje graškega jugoslovanskega akademičnega dijaštva proti znanim dogodkom na višji trg. Šoli Revoltelli v Trstu. Vabljenje so bile na zborovanje vse struje in se je vsem zagotovilo zastopstvo v predsedstvu zborovanja. Zbralo se je do 200 jugoslov. akademikov. Shod je otvoril sklicatelj Dobrilovič »Hrvatska« in že v svojem otvoritvenem govoru napadal akademike kat. mišljenja, ker so tudi oni zahtevali zastopstvo v predsedstvu, da bi se na ta način dokumentirala solidarnost vsega jugoslov. dijaštva proti laškim nasilstvom. Lista za predsedstvo, v katero je bil sprejet tudi kat. akademik, se je sprejela z aplavzom. Za predsednika je bil izvoljen g. Doimi »Hrvatska«. Prvi je govoril g. Vukotič »Srbadija«, ki je protestiral, da se je pozvalo »klerikalce« na zborovanje in predlagal, da se klerikalci ne dade mjestu u prezidiju, jers o klerikalci anacionalen element. Na te besede je zahteval g. Popovič »Preporod« zadoščenja za to žalitev jugoslovanskega katol. nar. dijaštva. Predsednik je izjavil, da se strinja z besedami g. Vukotiča, nakar so kat. akademiki ostentativno zapustili dvorano. Med splošno viro, ki je pri tem nastala so protestirali nekateri trezno misleči liberalni hrv. akad. proti žaljenju katol. akademikov. Po tem značilnem uvodu je prešel predsednik na »dnevni red«. Govorilo večinoma o stvarih, ki niso imele z Revoltello nobenega stika. Govorilo se je proti Rimu (Revoltella) proti »klerikalizmu«, ki je »uničil« vso Slovenijo, zlasti pa proti dr. Kreku. Tako umevajo liberalni in radikalni študenti — nadstrankarsko — narodno delo. Na koncu zborovanja so se sprejele resolucije dunajskega dijaštva in določil se je manifestacijski pohod na univerzo. V ponedeljek zvečer pa je imelo graško jugoslovansko katol. nar. dijaštvo svoje lastno zborovanje, o katerem poročamo prihodnjici.

Š V Loki pri Zidanem mostu so bili v soboto 14. t. m. pri občinski volitvi v 3. razredu izvoljeni vsi naši z veliko večino; tudi 2. razred je naš, 1. razred pa imajo sedaj Nemci iz Zid. mosta.

Š Hrv. kat. akad. tehn. društvo »Preporod« v Gradcu izbralo je za letni tečaj 1914 sledeči odbor: Predsednik med. Kažimir Iv. Bošković; podpredsednik med. Mato Vraudečič; tajnik med. Mijo Kolibaš; blagajnik iur. Ign. Deonović; knjižničar iur. Albin Jagodnik; arhivar med. Mato Beroš.

Š Novice iz Ptuja in okolice. Umrli je v Ptuj mešan Franc Zarnic v 79. letu starosti. — Poučni tečaj za sadje reje priredil ptujski okrajni zastop dne 16. in 17. marca 1914 v dvorani mestne hiše v Ptuj. Predaval bode potovalni učitelj Pirstinger. Pristop k tečaju je brezplačen. — Strelne vaje pionirjev v Ptuj vršijo od 15. marca do srede septembra deloma na desnem in deloma na levem

koncem prvega dejanja je zadovoljila. V igri so bili važni momenti primerno podčrtani.

Silvio (Kondracki), majhna vloga, je bila primerna celoti. V duetu je bil Silvio mestoma prav dober, iskren, vdan, odkritosrčen v vsakem tonu.

Manj zadovoljiv je bil harlekin (Strmac). Serenada je izgrešila svojo pot. Kapelnik Sachs je situacijo spretno rešil.

Orkester je bil boljši, spreten v spremeljevanju, dovršen v intermezijih. Scenarija je storila svojo dolžnost. Da ni delo morda z vso silo učinkovalo, je bilo brezdvomno dolgočasje prvega komada vzrok tako pri občinstvu kot na odru.

Othello.

Ciklus Verdijevih del je zaključil »Othello«. Verdi ni zastal za časom. Starček nenavadne čilosti, ki je preživel dve človeški dobi, je stopal vendar čilega duha s tokom časa. V svojih operah ostane sicer do smrti melodiozni Italijan južnega tipa, toda oblike menja po modi. Že v »Aidi« se je dvignil nad takratno lahkoživno glasbo, ki je imela malo zanosa ter stopil na livado novo se probujajoče vesne. V nobenem svojem delu pa se nam ne zdi tako dovršene oblike, cel dramatik kot v »Othellu«, izvzeti treba le Falstaffa, ki se vredno primerja z »Othellom«. Lahko tekoči melodiji, ki ima mestoma silno dramatično moč — omenjati treba le Jagove arije — je ustvaril spremljavo tako okusno, efektno, tako slikovito in samostojno, da ni stopil z njo le na višek tedanje šole, marveč celo korak naprej. V »Othellu« je Verdi dramatik, kot jih iz njegove dobe nimamo na izbiro. Prilike za plastiko mu je nudilo dejanje dovolj. Že sama naslovna vloga nudí snovi več kot preveč. Poleg je zlobni Jago, živ vrag v praporščakovi podobi, kontrast mu ne-

dolžna Desdemona, ki pade kot nedolžna čista žrtev njegove zlobnosti.

Delo je polno hvaležnih mest, ki nudijo sodelujočim faktorjem dovolj prilike, da pokažejo svojo umetniško moč.

Junak je Othello, ki da ime operi. Vloga je težka, ena najtežjih v podobni literaturi. Zahteva rutiniranega, neomahljivega pevca in popolnega igralca, ki zna na odru živeti v pravem pomenu besede. Jastržebki je bil vlogi dokaj kos. Nekaj časa je motilo brezsmotno nervozno letanje z leve na desno in z desne na levo, stereotipno beganje, ki je bilo vedno enako. Veliko, veliko korakov je bilo odveč. Človek bi bil skoro nervozen, ko ne bi vpošteval vseh dobrih vrtilin in okolščin. Počasi se je dejanje razvijalo i zanj ugodnejše, nič več ni bil v zadregi, kam naj se dene, razvnel se je korakoma mojstrsko in bil v tretjem in četrtem dejanju na višku. Silo dramatične plastike je znal prav lepo izrabiti.

Vloga je dolga, predolga, vedno v ospredju, naporna skoz in skoz. Jastržebki je vzdržal. Če se je čutilo koncem rahlo utrujen, ni motilo, bilo je naravno, prilegalo se igri. Vloga je prav zadovoljila.

Živo nasprotje temperamentnemu Othellu tvori mirna, blaga, srčno vdana Desdemona. Vloga ne sili ne pevsko ne dramatično v ospredje, dasi se suče krog nje vse dejanje. Prikupljiva skromnost vdane ženske, popustljivost burnemu soprogu, vdanost v nesreči, rahločutna naklonjenost do reveža, vse to je nakopičeno v vlogi in to tako podčrtano, da vloga veliko trpi, če manjka na njenem značaju samo ena poteza. Ga. de Strozzi se je v vlogo krasno zamislila. Vse zahteve je izpolnila v polni meri. Dasi nudi vloga pevskih težkoč, je opravila vendar s čudovito mirnostjo in lahkoto, kot smo je pri njej že vajeni. Vloga pa zahteva večjo igralko kot pevko. Desde-

mona je bila tako popolna in zlasti v igri tako živo slikana, da je popolnejšo težko kreirati.

Dijabolus igre Jago je bil pač izmed vseh najboljši. Vuškoviču je treba napraviti le malo kretaj na mestu, pa vidiš, da je to zrel umetnik. Njegov Jago je bil neovrgljive popolnosti, neprimerne lepote; konsekvntno izpeljan od pike do pike. Niti en pogled, niti en migljaj mu ni odveč, nikdar ni v zadregi. Vuškovič je živ in poln umetnosti tudi, ako mirno stoji, on stoji v ospredju tudi, če je globoko zadaj za sceno. Pravi tip je to rojenega umetnika.

Cassio, vloga zmernih zahtev je v splošnem zadovoljila. Vloga je važna dramatično, ker povzroči srd Jagov do Othella in je pozneje nositeljica ali povzročiteljica Othelove ljubosumnosti. G. Strmac jo je še zdelal, bila je pa vendar malo preveč indiferentnega značaja. Njen pomen je prišel premalo do veljave, treba bi jo bilo bolj podčrtati. Pil je malo preveč.

Emilija (Valentinijeva) je bila jako dobra. V mrtvih scenah je v mali zadregi, kaj naj počne; njen alt je pa krasen, posebnega timbra.

Zbor je imel topot važno in veliko vlogo. Tehnično zelo težke stavke je pel dovršeno brez vsakih omahljajev, z občudovanja vredno točnostjo in sigurnostjo.

Orkester je bil topot izboren, dejanju na odru se je prilagotal s čudovito spretnostjo; vodil ga je kapelnik pl. Faller. Popravil je ta večer popolnoma neugoden vtis prvega večera.

Režiji gre vse priznanje.

Občinstvo je bilo navdušeno, aplavdiralo se je odkritosrčnih priznavanj prav veliko.

Gledališče je bilo razprodano. B.

bregru Drave. — Velik požar. V Vari-slovcih v ptujski okolici je te dni velik požar uničil vsa poslopja posestnikom Krajncu, Sitarju in Murkotu. Zgorele so tudi štiri svinje in 700 kron denarja. Škoda znaša okrog 26.000 kron. Kako je ogenj nastal, ni znano. — Svojo ženo hotel ustreliti. V Hajdnu pri Ptujju je živel lončar Wesiak v vednih preprih s svojo ženo. Vsled tega ga je žena zapustila in odšla domov k svojim starišem v Pobrež. Može jo je skušal pripraviti, da bi se vrnila. Tega pa ona ni hotela. Vsled tega je šel nekoga večera v Pobrež in streljal skozi okno na svojo ženo. K sreči so strelji zgrešili cilj. Surovega moža so orožniki aretirali in ga dejali v zapor. — Nov osebnost v vlak bode pričel voziti, kakor se sliši, s 1. majem na progi Budimpešta—Pragersko. In sicer bode vozil progo Čakatur—Pragersko. Prišel bode pol ure pred popoldanskim brzovlakom na Pragersko. Ta novi vlak bode vpeljan vsled tega, ker brzovlak ne bode več obstajal na manjših postajah te proge. — Nov nemški list »Pet-tauer Zeitung« je pričel izhajati v Ptujju. Urejuje ga znani »Štajerčev« urednik Linhart. List izhaja po enkrat na teden. — Slovensko gledališče v Ptujju. Na praznik sv. Jožefa zvečer se igra v ptujskem »Narodnem domu« Finžgarjeva narodna igra »Naša kri«.

š Na prepovedanem lovu obstreljen. Posestnik Jožef Šenica v Trnovcu pri Brežicah je šel pred dnevi v gozd pri Golobin-jeku na lov, za katerega pa seveda ni imel nobenega dovoljenja. Na tem prepovedanem potu ga je zasadel lovec Jakob Vajdek, ki je nanj streljal in ga tudi poškodoval. Šenico so prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico. Dobil je 12 šiber v trebuh, 28 pa v roko.

š Električno razsvetljavo je sklenil uvesti mestni občinski zastop v Ormožu.

š Peš okoli sveta. V Slovenski Bistrici se je te dni zgledal žurnalista Anton Guillen iz Granade v Španiji. On potuje peš in brez denarja okoli sveta. Prehodil je že 70.000 km. Gre se za stavo 300.000 frankov.

š Aretirali so v Slovenski Bistrici leta 1912. iz zapora v Brežicah ob Savi pobeglega Janeza Korberja. Na vesti ima več goljufij. Korber je že 30 krat predkaznovan.

š Pazite na otroke! V Dobrini pri Rogatcu sta pustila zakonska Franc in Jožefa Drobneč svojo dveletno hčerko brez nadzorstva se igrati na dvorišču. Tam so bili tudi prašiči. En prašič je otroka napadel in ga strašno obgrizel. Otroka so takoj prepeljali v bolnišnico v Celje, kjer pa je v groznih bolečinah umrl.

š Slovensko gledališče v Mariboru. Za prihodnjo igro »Quo vadis?«, ki se upri-zori prihodnjo nedeljo, dne 22. marca 1914 ob pol 8. uri zvečer v mariborskem Narodnem Domu, vlada veliko zanimanje ter se je že začela predprodaja vstopnic. Opozarjamo ponovno slavno občinstvo iz okolice v prvi vrsti, da se blagovoli prav pridno poslužiti predprodaje, da ne bo na dan predstave moralo oditi radi pomanjkanja prostorov.

PROTI EKSPROPRIACIJSKI POSTAVI.

Dne 15. t. m. je zborovalo 3000 oseb na Sušaku, da protestirajo proti ekspropriacijski postavi. Supilo ostro napada postavu. Ko hoče govoriti koalicijski dr. Mazuranič, nastane strašen hrup in trušč. Zborovalci kličejo: Proč s koalicijo! Dr. Mazuranič kljub temu izjavi, da je koalicija izpolnila svojo dolžnost in da postava Hrvaški ne bo škodovala. Proti postavi se bore tisti, ki žele, da se vrne političen položaj, kakršen je obstajal pred dvema letoma, da prevzamejo sami vladu. To zborovalce še hujše razvname. Mazuranič ne more naprej govoriti, predsednik mu tudi vzame besedo. Za njim govore Rožič, socialist Korač in Starčevićanec Akačič, Frankovcu Vucetiču pa zborovalci ne puste govoriti. Koalicijski Hreljanovič izjavi, da koalicija ne bo trpela, da bi se kršila teritorialiteta Hrvaške. Shod je sklenil resolucijo, v kateri se protestira proti ekspropriacijski postavi in da shod ne odobrava postopanja sedanje večine hrvaškega sabora in osobito ne postopanja poslancev treh obmorskih vol. okrajev, ker niso znali preprečiti atentata na hrvaško ozemlje. Po shodu je množica korakala skozi mesto in prepevala domoljubne pesmi. — Kakor se zdi, je koalicija izgubila zaupanje hrvaškega ljudstva.

Primorske vesti.

š Jugoslovanska Strokovna Zveza v Trstu. V nedeljo, 15. januarja 1914 je priredila J. S. Z. v škodnju pri Trstu socialni delavski tečaj. Razpravljalo se je na njem o dolovski o temeljnih načelih J. S. Z., popoldne se je pa predavalo o kazenskem pravu in o delavskem zavarovanju. Centralo je zastopal Moškerc, goriška S. K. S. Z. je odpotala na tečaj g. jurista Besednjaka. Popoldne je počastil socialni tečaj v našo veliko zabavo tajnik narodne delavske organizacije Brandtner, ki je iz-

kušal s svojimi ljudmi tečaj onemogočiti, kar se mu pa seveda ni posrečilo. Brandtnerjevi ljudje so svojo narodno oliko s tem dokazali, da so zvižgali. Ko je Brandtner uvidel, da je zanj zelje prekišlo, je s svojimi ljudmi odkuril s protestom in z izjavo, da zadostujeta delavstvu socialna demokracija in pa njegova organizacija. Preko Brandtnerja bo pa šla Jugoslovanska Strokovna Zveza tudi na Primorskem mirno naprej. — V Trstu je bil ob pol 6. zvečer v Marijinem domu občni zbor tržaške skupine J. S. Z. služkinj. Vodil ga je predsednik skupine č. g. Čok. V imenu načelstva J. S. Z. je pozdravil občni zbor I. podnačelnik Moškerc. Naša tržaška skupina J. S. Z. lepo napreduje.

š Italijanski napadi v Trstu. Laški izgredi na višji trgovski šoli Revoltelli v Trstu kažejo svoje posledice pri vsaki priloznosti. Od laškega in nemškega časopisja nahujskana tržaška mularija, pomešana z boljšimi stanovi, še vedno nadleguje Slovence na cesti, ako ti samo govorijo slovensko ali pa hrvaško. Tako sta bila napadena slovenska delavca Miha Lukač in Josip Mahne pri znanih voltih z zasme-hovanjem, in sicer samo zato, ker sta govorila slovensko. Omenjena sta se vsled tega mirno podala v ulico Arcata, toda italijanski pobalini, med katerimi je bilo tudi nekaj boljših Italijanov, so jima sledili in eden je udaril Miha Lukača s težkim železom, da se je takoj zgrudil nezavesten. Njegov tovariš Mahne je bil tudi lahko ranjen. Kdaj bodo že vendar enkrat oblasti napravile konec tem lopovstvom? — O enem izmed največjih razbojnikov, namreč o Sangulinu, o katerem smo pisali, da je izginil v Dalmaciji, se govori, da se mu je bolezen poslabšala in da se nahaja v neki tržaški bolnišnici. Policija je imela dovolj vzrokov, da je ukazala pripeljati ga na varno pod ključ. — Zanimivo se je godilo ranjenemu Hrvatcu Petroviću na »Guardia medica«. Dokler je govoril laško, je bila rana težka, a potem ko je spregovoril nekaj besed v hrvaščini, je postala poprejšnja težka rana v trenutku lahka. — Kar se tiče obiska deputacije slovenskih dijakov pri ravnateljstvu na Revoltelli, so se slovenski dijaki premislili, ker se jim ne zdi potrebno, da bi se razgovarjali z gospodi, ki niso hoteli o pravem času preprečiti izgredov od strani Lahov. — Za posredovanje in branitev laških aretirancev se je že oglasilo osem laških odvetnikov.

š Shod pri Sv. Luciji. V nedeljo, dne 15. t. m. je novo »Slov. kat. politično in gospodarsko društvo za tolimski okraj« priredilo velik javen shod, ki se ga je udeležilo nad 300 mož. Govorila sta poslanca Fon in Rojec o političnem in gospodarskem položaju v državi in deželi. Društveni tajnik vikar Jos. Abram je govoril o zadevah okraja ter so se sprejele to-zadevne resolucije.

š Občinske volitve v Gorici se bodo vršile najbrže že koncem tega meseca; gotovo pa pred Veliko nočjo. — Slovenci, nemudoma storite vse, da laško-liberalni kamoristi ne pobere nezavednim volivcem legitimacij. Laškim trgovcem in obrtnikom je treba pa resno opovedati, da ni v njihovem interesu, če se postavijo proti ogromni večini tistega ljudstva, ki vzdržuje Gorico.

š Desnica bi rada vedela, kam je dala levica. Iz St. Petra pri Gorici nam pošiljajo naslednje vprašanje: Ob času balkanske vojske se je tudi med goriškimi Slovenci zelo vneto nabiralo za balkanski »Rdeči križ«. Tudi St. Peterci so zbrali veliko vsoto za srbski »Rdeči križ«. Izkazana pa ta velika vsota ni bila nikjer. Tudi ko se je dr. Rybač v listih javno zahvalil imenoma vsem občinam, ki so prispevale večje vsote, St. Peter tudi tu ni bil omenjen. Nekateri kolovodje se izgovarjajo, češ, naj levica ne vé, kaj dela desnica. Mi pa se v tem slučaju ne moremo strinjati s tem, sicer posnemanja vrednim pregovorom in ponižno pravimo: Desnica bi rada vedela, kam je dala levica.

š Umrl je v Gorici učitelj »Šolskega doma« g. I. Klavara. Pokopali so ga v ponedeljek popoldne. Pred časom je obolal na pljučnici. Že od nekdaj slabega na pljučih se ga je lotila jetika, ki je mladega 23-letnega mladeniča spravila v grob. R. i. p.!

š Uboj v Trstu. Ladijskemu kurjaču Arabcu Osmanu Ahmedu je že dolgo časa gorelo srce za neko Marijo Kocijančič. Ta pa mu ni bila nič kaj zvesta. Kaj rada je kramljala z drugimi fanti. Tako je tudi v nedeljo popoldne sedela v družbi s štirimi Tržčani in nekim tovarišem Arabca v gostilni »Alla bella Venezia«. Ti so začeli Osmanu Ahmeda, ko je prišel v gostilno, dražiti in ga suvati od vseh strani. Zadal so mu tudi nekaj lahkih ran, kar ga je še bolj razkačilo. Najhujši izmed napadalcev je bil neki Martin Jurišin. Da se bi tega napadalca otrese, zagrabil je Arabec za nož in mu ga porinil v srce. Jurišin je bil na mestu mrtev. Došla policija je Arabca morila aretirala.

š Umrl je v Trstu nenadoma v svojem uradu v ulici Valdirivo 41 37letni Pavel Jurij Maršič.

Ljubljanske novice.

NEUMESTNO IZBRANJE USTOLIČENJA KOROŠKIH VOJVOD.

Preteklo soboto je priobčila »Slovenska Straža« navdušen oklic za praznovanje 500letnega spomina ustoličenja koroških vojvod v slovenskem jeziku. V oklicu je bilo izrečno poudarjano: »V tej proslavi pokažimo z mirnim izobraževalnim delom in požrtvovalnostjo resno voljo ves narod zopet zbrati okolu pravic knežjega prestola.«

Proslave, kakor jih je začrtala »Slovenska Straža« so bile dogovorjene z voditelji koroških Slovencev in se strogo gibljejo v tistem okviru, v katerem se more kaj koristnega storiti. So pa gotovi ljudje, ki hočejo vsako stvar izrabiti za brezplodno kričanje in s svojim vmešavanjem dobri stvari poizkušajo škodovati. Njihova brezvestnost pa gre tako daleč, da so si za svoje orodje izbrali mladino, ki v svoji idealnosti lahko hitro vzkipi. Tako je te dni priromel od nekdaj iz Dalmacije neki Endlicher, ki je pred časom naše dija-ke denunciral za »klerikalce« in zbral okolu sebe nekaj srednješolske mladine.

Ta patron s sumljivo preteklostjo je nagovarjal mladino, da se mora jutri, v sredo, v spomin 500letnice ustoličenja koroških vojvod vršiti v Ljubljani štrajk srednješolske mladine.

Mi smo se prijeli za glavo, ko smo izvedeli za to namero. S tem bi koroškim Slovincem mladina prav nič ne koristila, niti ene slovenske knjige ne dobe za to — pač pa silno škodovala vsem Slovincem. In to baš ob proslavi, ki bi pametno izpeljana, bila najboljša podlaga za boljšo bodočnost našega naroda na Koroškem! Malo nas je Slovencev, zato se moramo pač pri vsaki priliki vprašati, kake resnične koristi bodo imeli naši koraki. Če pogledamo efekt eventualnega srednješolskega štrajka, potem bomo za 500letnico imeli k večjemu par žrtve naše mladine.

To bi bil lep spomin na 500letnico — najljubši našim narodnim nasprotnikom!

Če brezvestni radikalni ljudje rabijo za svojo medlo eksistenco kakih eksperimentov, tedaj odločno ugovarjamo, da bi eksperimentirali z našo mladino! Če bi se nameravali srednješolski štrajk izvršiti, tedaj bi za petami sledile prepovedi slavnosti na Koroškem, obisk Gospe Svete itd. — ali morda to nekateri ljudje nameravajo?

Ko smo včeraj zvečer čuli, da je za jutri srednješolski štrajk v Ljubljani sklenjen, smo to javili vodstvu koroških Slovencev, ki nam je danes poslalo naslednjo nujno brzojavko:

»Odločno odsvetujemo od nameravanega štrajka mladine in jo lepo in nujno prosimo, naj bo previdna in modra in naj opusti demonstracijo, ki se znači kot negacija reda. Vstoličenje koroških vojvod je bilo vidni simbol javnega reda, ki je vladal na Koroškem, dokler se je tu državna oblast opirala na slovenskega kmeta. Praznujmo tedaj ta zgodovinski datum v duhu teh tradicij in na dostojen, resen, zrelega naroda vreden način. Naša ljubljena mladina naj ne pozablja, da ogroženim severnim bratom more pomoči le trezno, praktično delo, ne pa žrtve eksistenc.

Za vodstvo koroških Slovencev:

Dr. Brejc.

Upamo, da bodo trezne besede koroškega vodstva našim dijakom merodajnejše kot pa predlogi neodgovornih ljudi. Obračamo pa se sploh do vseh dijakov, ker nam je ljuba vsa slovenska mladina, in do njenih staršev, naj se ognejo vsake demonstracije in naj se srednješolski štrajk, ki bi napravil le škodo, imel pa pravno-bene koristi, opusti!

š Nedeljska predstava Katoliškega društva za delavke je prav lepo uspešna. Pevski zbor je zapel prav spretno in distingvirano kompoziciji g. Fr. Ferjančiča: »Mati milosti« in »Rožmarin« in Golaričev »Gospodov dan«. Vse tri pesmi so se prav lepo podale v okvir nabožne igre »Mater Dolorosa« Silvina Sardenka. Posebno zadnja »Rožmarin«, nekaka parafraza znane narodne pesmi, je zbudila pri občinstvu to-pel odmev. Nato so društvene članice uprizorile »Mater Dolorosa«, nabožno igro v sedmih slikah. Upriporitev je bila prav srečno izpeljana. Posamezne igralko so narežile vsaka po svojih močeh svojo dolžnost, zlasti scenerija in kostumi so bili prav srečno in okusno izbrani. Obisk je bil prav poveljen.

š Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bode imelo na praznik sv.

Jožefa v Križanski cerkvi ob 7. uri jutraj sv. mašo in skupno sv. obhajilo. Pri sv. maši bode pel društveni pevski zbor.

š Člani Marijine družbe gospodov v Alojzijevešču imajo na praznik svetega Jožefa ob pol sedmih jutraj sveto mašo s skupnim svetim obhajilom. N. c. p. b. v. M.!

š Igra »Sveti Just«, ki jo bode sv. Jožefa dan ob 5. uri popoldne uprizorilo katoliško mladeniško društvo na odru »Rokodelskega doma«, je spisal tržaški stolni prošt dr. Fr. Petronio. Poslovenil jo je profesor dr. J. Debevec. Igra nas vodi v duhu v l. 303. p. Kr. r., v dobo zadnjega in naj-silovitejšega preganjanja kristjanov pod cesarjem Dioklecijanom. Lepa, pretresljiva igra je posebno primerna za resni postni čas. Naj bi občinstvo v prav obilnem številu prišlo pogledat uprizoritev pomenljive igre v »Rokodelski dom«.

š Samoumor vratarja v predilnici. Danes jutraj si je Josip Rape, oženjen vratar v predilnici, rojen leta 1870. v Ljubljani, pristojen v Rafolče, z nožem prerezal vrat. Dobil so ga nezavestnega ležati v krvi in ga z rešilnim vozom prepeljali v deželno bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl. Vzrok samoumora ni znan.

š Beli vrani. Gotovo se malokdaj sliši, da bi bil kak volnik abstinent. In vendar. »Sveti vojski« sta se priglasila kot popolna abstinenta gg. I. A. in F. M., izvoščka v Ljubljani. Tovariši-vozniki, posnemaite jih!

š Umrl je v deželni bolnišnici 38letni stavbenik Avgust Urschitz, protestantovske vere, ki je bil prej v službi v Črnomlju pri gradnji železnice.

š Utekel je zelo udomačen kanarček. Najditelj naj ga odda proti primerni nagradi v trafiki gospoda Soukala pred Škofijo.

š Opozarjamo, da se bode predvajalo ta teden, in sicer od petka 20. t. m. naprej v kinematografu Ideal v Ljubljani »Življenje Jezusa Kristusa«. Ta slika je popolnoma nov izdelek svetovnoznane tvrdke Pathé Freres in se ne more primerjati dosedaj kazanim. Ta pravi umotvor je skozi in skozi krasno barvan. Predstave bodo vsak dan ob pol 11. dopoldne in ob 1., pol 3., 4., pol 16., 7. in pol 9. uri popoldne. Vstopnina od 70 vinarjev do 1 K 90 vinarjev. Po dogovoru tudi posebne predstave za šolsko mladino po znižani enotni cen!

Izpred sodišča.

PRAVDA ŠINKOVEC - NOTAR LIBERALCEM NE DA MIRU.

Niso prišli na svoj račun: eni niso dosegli škandala, ki so ga hoteli, drugi si ne nabrali lavorik, in tretji ne pograbil denar. Efekti so samo dolgi nosovi! V onemgli jezi seveda bljujejo gnojnico po duhovnem svetniku Šinkovcu, češ, kako duhovni iščejo hranilnih knjižic. Na podlagi sodne obravnave konstatiramo sledeče: Župnik Notar je sam pripoznal in na zapisnik izpovedal, da je njegova sestra večkrat poslala po duhovnega svetnika Šinkovca, naj pride, da mu izroči knjižice. Potrdil je tudi, da je duhovni svetnik Šinkovec njemu knjižico, ki je bila predmet pravde, dvakrat ponujal, naj jo on (župnik Notar) sam vzame in spravi, da je pa on to odklonil. — Drugo važno je, da župnik Notar pravde ni sam provociral, nego da je dekanu Mraku sam priznal, da so ga sorodniki prisilili, naj tožbo vloži. Na dan obravnave je revež ves čas kazal, da mu do pravde nič ni. To je tudi izpovedal pod prisego kot priča vpo-kojeni gospod župnik Vester. Naš poročevalec je videl, kako je dr. Triller ves čas, ko je bil župnik Notar zasliševan kot stranka, tega držal za roko oziroma za ramo. Dr. Pegan nam je pa na naše vprašanje povedal, da je svetoval, naj gre župnik k ordinarijatu in poizkuša tam stvar v obestransko zadovoljnost poravnati. Dr. Triller se je pa iz lahko umljivega razloga bal moža pustiti pred višjo cerkveno oblast. Takšna je bila prosta volja župnika Notarja v znani pravdi. Končno še enkrat pribijemo, da duhovni svetnik Šinkovec od denarja, ki mu ga je Marija Notar izročila, ni dobil ničesar drugega kot stroške za pogreb, ki bi jih pa dobil gotovo tudi ravno tako, če mu ne bi bila izročila svojega premoženja. Zato, da je izvršil željo pokoj-nice, ima duhovni svetnik Šinkovec same sitnosti, neprilik in delo.

Po svetu.

š Dvorec kraljice Natalije v Nišu je kupil niski okrožni odbor za 200.000 dinarjev; na račun kupnine bo odbor plačeval po 12.000 dinarjev na leto do Natalijine smrti. Ako kraljica umrje preje, nego bo izplačana kupnina, ostane dvorec last niškega okrožja brez nadaljnjega plačila. V dvorcu namestijo bivši cetinjski ruski zavod gdene. Mertvago. — Vdova po pokojnem kralju Milanu, kraljica Natalija, je svoje posestvo Majdan Pela, ki obsega 11.000 hektarov in je vredno 8 milijonov dinarjev, poklonila

belgrajskemu vseučilišču. Zbirko orožja kralja Milana in Aleksandra je poklonila narodnem umuzeju v Belgradu, knjižnici obeh kraljev pa akademiji znanosti in umetnosti.

50 let čakal na nevesto. 88letni premožni bankir Wilfred H. Nettleton v New Hawenu v Ameriki je te dni poročil 68letno vdovo, na katero je čakal celih 50 let. Poznani je svojo ženo že kot majhno deklico in bi jo bil rad poročil; toda ona je dala prednost nekmu mlajšemu moškemu, s katerim se je z 18 leti poročila. Nettleton pa ni obupal, marveč pridno nabiral premoženje ter zvesto čakal trenutka, ko bo morala le še postati njegova. Čakal je celih 50 let in dočkal svoj dan, kajti pred 18 meseci ji je umrl mož. Ko je minil čas žalovanja, je Nettleton prišel po svojo nevesto, toda domači so ga zapodili. On je pa prišel ponoči ponjo in jo odpeljal; naslednji dan sta se poročila.

Strašni viharji v južni Rusiji. V Jejsku je ponoči med 11. in 12. t. m. divjal strašen vihar, ki je povzročil več milijonov rubljev škode.

Še en panamski prekop? Neka francoska družba se pogaja s kolumbijsko vlado za zgradbo konkurenčnega prekopa proti panamskemu prekopolu. Prekop bi se začel v Urabaškem zalivu, uporabil bi strugo reke Arato prav do podnožja gorovja, tako da bi šlo pravzaprav le za približno 30 km dolg predor skozi gorovje; prekop bi se končal v zalivu Cupica na Tihem oceanu. Družba bi razpolagala s 300 milijoni frankov glavnice in upa, da bi to zadostovalo za popolno zgradbo kanala. Proti temu načrtu je ameriška Unija že vložila protest, dasi bi imel predor služiti zgolj trgovinskim ciljem. Stvar pride najbrž še pred haško mirovno sodišče. Družba se pa na ta protest ne namerava ozirati in takoj pričeti z deli.

Še en Redl častnik se usmrtil. V Debrecinu se je ustrelil nadporočnik 39. pešpolka Franc Redl. Vzrok: nered v poverjeni mu blagajni.

Argentinijske čistice. Iz strahu pred novo sprejetim zakonom proti trgovini z dekleti je doslej pobegnilo iz Argentine nad 8000 rufijanov in trgovcev s človeškim mesom. Gotovi klubi in beznice so tako izgubili vse svoje goste in so se morali zapreti. Nešteto stanovanj je ostalo praznih, iz svojih bank so pa čedni begunci pobrali in odnesli poldrug milijon peset.

Zadnje vesti.

ŽENA FRANCOSKEGA FINANČNEGA MINISTRA USTRELILA ŽURNALISTA. MINISTER PODAL DEMISIJO.

Pariz. Tu se je zgodil včeraj popoldne neverjeten slučaj. List »Figaro« je že več mesecev vodil boj proti finančnemu ministru Caillauxu. Dolžil ga je, da je imel zveze z bankami, da je sebi in svoji stranki prekrbel denarja, da je svojim prijateljem pomagal z velikim dobičkom spekulirati z državno rento in da je pritiskal na sodišče, da se je proces proti bankirju Rochette ustavil. Boj je vodil glavni urednik Calmette, Caillaux pa ni tožil in se le nezadostno izvijal z različnimi komuničkami. Zadnjič bi bil Caillaux v zbornici zaradi tega dobil kmalu nezaupnico, da ga ni ministrski predsednik Doumergue rešil s tem, da je zadevo spravil na eminentno politično polje.

Calmette je v svojem boju priobčil tudi neko pismo, ki je v omenjenih zadevah Caillauxa nekdo pisal ministromu ženi. To in pa boj proti njenemu možu je gospo Jožefino Caillaux tako razburilo, da je včeraj ob petih popoldne prišla v uredništvo »Figara«.

Rekla je slugi, naj jo naznani ravnatelju Calmette. Sluga je vprašal damo za ime, ona pa mu je rekla, naj reče ravnatelju, da želi z njim govoriti neka dama, katero pozna. Calmette je bil takrat konferiral z akademikom znanim pisateljem Bourgetom in je pravkar hotel z njim vred oditi. Dama je slugi izročila zapečaten pismo za ravnatelja. Ko je Calmette damo v svojem salonu sprejel, je dama izvlekla iz svoje obleke revolver in petkrat ustrelila nanj. Calmette se je zgrudil na naslanjač, posebno težko ranjen v trebuh. Sluga se je zagnal proti njej, ona pa je rekla: »Sem ženska, ne bom vam ušla!« Vsled detonacije so vsi uredniki prihiteli v salon, kjer so našli s smrtjo se borečega ravnatelja. Calmette je v naslanjaču s krvjo oblit stokal, morilka pa je blede mirno stala v kotu sobe.

Prišla sta zdravnik senator prof. Raymond in dr. Dartmann, policijski agenti pa so morilko prijeli in jo odvedli na komisarijat. Calmetta se v avtomobilu prepeljal v Dartmannov sanatorij v Neuillyju. Calmette je vedno ponavljal besede: »Storil sem svojo dolžnost!« Ko so ga devali v avtomobil, je dejal: »Storil sem svojo dolžnost. Prijatelji, hvala!«

Medtem se je pred »Figarovim« uredništvom zbrala velika množica. Ker je »Figaro« ugleđen list, ki se je vedno boril proti korupciji svobodomiselnih vlad, ima pariško publiko za seboj. Ni čuda, da je spričo atentata ministrove žene na uglednega žurnalista, ki je to gnjilobo razkrival, prišlo do demonstracije proti Caillauxu in vladi, ki je slednjega branila. Množica je demonstrirala za umrlega in proti morilčevemu možu in morilki. Končno je policija množico razgнала. Tudi pred policijo, kamor se je Caillaux pripeljal, da ga zaslišijo, se je zbralo kakih 50 oseb, ki so klicale: »Smrt Caillauxu!«

O ranah se je izvedelo, da so od pet strelcev Calmetta zadeli trije in sicer v trebuh, v ledja in prsa.

V sanatoriju so hoteli Calmetta operirati. Operacijo je bilo skoro nemogoče izvršiti, ko so se pa danes okoli četrta na 1. uro zjutraj odločili, da operacijo vendar izvrše, je Calmette umrl. Dejal je: »Jaz sem storil svojo dolžnost!«, padel v nezavest in izdihnil.

»Figarova« palača je bila takoj polna žurnalistov, politikov, funkcionarjev in drugih radovednežev. Caillaux je za zločin svoje žene izvedel ob 7. uri zvečer po telefonu, ko je v finančnem ministrstvu podpisoval neke akte. Bil je seveda hudo prešenečen in hitel na komisarijat. Izjavil je, da ni o stvari absolutno ničesar slutil. Sicer se je vedelo, da je bila njegova žena vsled Calmettejevega boja proti njenemu možu zelo razburjena, zlasti pa zaradi priobčitve omenjenega pisma. Dejala je pa le, da bo njen mož Calmetta tožil, ker je priobčil pismo brez privolitve pošiljatelja in sprejemnika, to je, nje. Da bi mislila Calmetta ustreliti, to se seveda ni slutilo.

Predsednik republike in ostali ministri, ki bi bili imeli včeraj pri laškem poslaniku večerjati, so odpovedali in se posvetovali o nastalem položaju. Vršil se je ministrski svet, ki je trajal preko polnoči. Proti jutru se je izvedelo, da je Caillaux demisioniral.

Morilka se je obnašala spočetka zelo hladnokrvno. Ko so jo vodili iz poslopja uredništva lista »Figaro« in je neki urednik dejal: »Ta gospa ne sme biti dalje v prostoru, v katerem naš ravnatelj izdihla«, se mu je morilka poklonila in rekla: »Hvala lepa, gospod!«

O zasliševanju Caillauxove žene pri policiji pa se javlja: Preden je odšla Jožefina Caillaux od doma, je pisala možu pismo, ki je je minister šele zdaj našel in v katerem žena pravi: »Jaz grem, da te maščujem. Ako me do večera ne bo nazaj, me boš našel v zaporu.« Potem je vzela revolver, ga vtaknila v muff in šla k »Figaru«. Kljub temu, da je morilni namen vsled tega jasen, zdaj taji. Dejala je: »Obžalujem svoj čin. Nisem hotela ga usmrtiti. Jaz bi bila srečna, če bi vedela, da ozdravi. Hotela sem mu le dati lekcijsko. Ko je pa izvedela, da je Calmette umrl, je bila obupana. Dejala je, da jo je Calmette vljudno sprejel. Ona mu je rekla: »Nisem prišla, da bi vam samo dober dan voščila.« Nato se ni mogla več premagati, spomnivši se napadov in poniževanj, ki jih je moral njen mož od Calmetta pretrpeti, in je začela nanj streljati. Zaprli so jo v isto celico, v kateri je svojčas sedela madama Steinhil. Šef policije je odločil, da se ne sme izpustiti na svobodo. Zdaj je žena popolnoma pobita.

Caillauxeva žena je rojena leta 1874. iz rodbine Renoir in je bila prvotno omožena z advokatom Leonom Claretie, sinom ravnatelja »Comedie française« ter je od njega ločena. Tudi Caillaux je od svoje prve žene ločen.

Demonstracije proti morilki in Caillauxu so trajale do dveh zjutraj. Prišlo je celo do spopadov s policijo.

Kot nasledniki Caillauxa se imenujejo Cochery, predsednik budgetnega odseka, trgovinski minister Malvy in senator Peytral.

»Figaro« piše: Umor Calmetta bo vzbudil po celi deželi silno ogorčenje. Calmette je imel Caillauxa za narodovo šibo, od katere je hotel narod oprostiti. Sedaj je Calmette oprostil narod te šibe in plačal z življenjem. Listi slave Calmetta kot časnikarja, ki je padel kot žrtev svoje dolžnosti.

Odstop finančnega ministra je definitivni.

× × ×

K ODGODITVI DRŽAVNEGA ZBORA.

Praga. Vsi češki listi pišejo o odgoditvi državnega zbora. Nemci očitajo Čehom, da je kriva temu njihova neupogljivost, Čehi pa zavračajo krivdo na nemško trmo. Češki listi pravijo, da mora tudi nadalje ostati v veljavi stara parola: Brez češkega deželnega zbora ne sme biti parlamenta.

Dunaj. Nemška narodna zveza je izdala oklik, v katerem dolži Čeha, da so krivi odgodenja državnega zbora in pravi, da se za vso bodočnost zavaruje, da bi se kedaj državni interesi združevali z deželnimi interesi.

PROTI DOGODKOM NA REVOLUTELLI.

Praga. Tukajšnje slovensko dijaštvo je priredilo shod zaradi dogodkov na Revoltelli in zahtevalo jugoslovansko vseučilišče v Trstu.

DIJAŠKI NEMIRI NA DUNAJU.

Dunaj. Nemško - nacionalno dijaštvo je priredilo bumel in šlo nato pred živinozdravniško šolo demonstrirati.

RAZREDNA LOTERIJA.

Dunaj. Pri današnjem žrebanju sta zadeli 10.000 kron številki 13.243 in 28.193, 5000 kron pa številke 3401, 86.170 in 87.775.

PROTI LAHOM.

Split. Tu kakor še v drugih dalmatinskih mestih so se vršile ponovne demonstracije proti Lahom. V Splitu je množica pred laško čitalnico pobila okna. Množico je razgnelo končno orožništvo.

OBČINSKE VOLITVE V VARAŽDINU.

Varaždin. Pri občinskih volitvah je v prvem razredu koalicijska lista propadla, a zmagala je lista neodvisnega meščanstva. Milkevič je izvoljen. Danes voli drugi razred.

LAŠKI VOHUN.

Buje. Tu so aretirali uslužbenca užitninskega urada Šbisa, pri katerem sta sodnik in vojaški auditor iz Trsta našla veliko kompromitujočih spisov. Prepeljali so ga v Trst. Gre za vohunstvo v službi naše zveste zaveznice Italije.

VEČINA 9 POSLANCEV.

Sofija. Rezultat volitev v sobranje je treba po zadnjih poročilih popraviti v toliko, da ima vlada 127 poslancev, opozicija pa 118, torej ima vlada le 9 poslancev večine, med njimi okoli 30 mohamedancev. Položaj vlade je precej koščljiv, čeprav naglašja, da ji ta večina zadostuje.

KREDITI ZA TEHNIČNA DELA V NOVIH SRBSKIH POKRAJINAH.

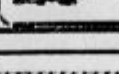
Belgrad. Vojni minister zahteva dodatne kredite v znesku 7.500.000 dinarjev za vojaško-tehnična dela v novoosvojenih po-

Za šibke kosti

Otroci, ki se branijo zavživati ribje olje, imajo posebno nagnjenje do Scottove emulzije ribjega olja. Ta vzrok je opozoril zdravnike, da uporabljajo pri malih pacientih za ojačenje okostja Scottovo emulzijo namesto navadnega ribjega olja. Scottova emulzija podeli zaradi svoje bogate vsebine kosti tvorečih sestavin, mlademu organizmu moč otroci se postavijo trdno na noge in začno kmalu sigurno in veselo tekati okrog.

Odločite se torej tudi svojim bledim in slabotnim otrokom dajati dobro, lahko prebavljivo Scottovo emulzijo, da vam bodo isti debelolilčni in živahni.

Cena originalni steklenici K 2.50. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znak na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena poš. potom lekarna za poskušnjo.

Baška

(otok Krk, Istra)

morsko kopališče

Velika peščena obal. — Morsko dno plitvo in čisto. — Čisto morje. — Moderno urejeni hoteli, sobe v privatnih hišah.

Dnevna zveza z Reko.

Prospekt zastoj.

834 (10)

Uprava kopališča.

krajinah ter bo finančno ministrstvo te do datne kredite predložilo skupščini.

RUSIJA SE OBOROŽUJE.

Peterburg. Vsled zvišanja mirovnega stanja armade na 1.700.000 mož se zvišajo stroški za to na 500 milijonov rubljev, ki se razdele na tri leta. Da se to pokrije, se posvetuje ministrstvo o uvedbi monopola na tobak in nafto.

Bukarešt. Potniki, ki prihajajo iz Besarabije, pripovedujejo, da se na obalah Pruta in ob avstrijski meji opazuje veliko gibanje čet. Vse posadke ob Prutu so ojačene in spojene z brzjavom in telefonom.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 16. marca 1914.

Pšenica za april 1914.	12 33
Pšenica za oktober 1914	11 15
Rž april 1914	9 46
Oves april 1914	7 68
Koruzza za maj 1914	6 65
Koruzza za julij 1914	6 78
Mlačno.	

915

Prostovoljno gasilno društvo v Grosupljem naznanja prežalostno vest, da je njega prezasluzni član, odbornik in velik dobrotnik, gospod

Fran Košak

posestnik, dež. poslanec, imetnik zla.ega zaslužnega križca s krono itd. itd.

včeraj po daljšem bolehanju mirno preminul.

Pogreb nepozabnega župana se vrši jutri v sredo ob 4. uri popoldne na domače pokopališče v Grosupljem.

Grosuplje, 17. marca 1914.

Mlad, oženjen gostilničar in trgovec prevzame službo 918

oskrbnika

ali pa prevzame tudi gostilno ali trgovino na račun. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe sprejema uprava pod »Oskrbnik 918«.

Za domača dela in dela na vrtu se takoj sprejme

neoženjen moški

S 1. majem se pa sprejmeta v službo

dva oženjena moška

eden za hlapca, drugi za razna domača dela, event. v skladišču. Stanovanje imata prosto. Njuni ženi bi lahko pomagali pri domačih delih.

Oglasiti se je pri stavbni tvrdki Ivan Ogrin, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8. 910 (3)

V zavodih za pljučna zdravljenja

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. t. d.

je SIROLIN "Roche"

ko dobro obneslo sredstvo v stalni rabi. SIROLIN "Roche" olajša in odstranjuje obolenosti sopol v primeroma krajšem času.

Je jako slasfen, nek prouzročujoč lu učinkuje zelo ugodno na splošni počutje.

Zavirni zavoj A. K. 4. — se dobi v vseh lekarnah.

Vsako slovensko županstvo bodi naročeno na „Slovenca“!

Gradbeno podjetništvo Jos. Lončarič, Ljubljana-Črnomelj naznanja prežalostno vest, da je njegov dolgoletni in zvesti uradnik, stavbenik

August Urschitz

po dolgi in mučni bolezni včeraj ob 1/4 9. uri zvečer preminul.
Pogreb bo v sredo 18. sušca ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na evangelijsko pokopališče.

V Ljubljani, dne 17. sušca 1914.

913

Občinski odbor v Grosupljem naznanja prežalostno vest, da je njega velezaslužni, za občino neumorno in vestno delujoči 37letni župan, gospod

Fran Košak

posestnik, deželni poslanec, imetnik zlatega zaslužnega križca s krono itd. itd.

včeraj po daljšem bolehanju mirno preminul.

Pogreb nepozabnega župana se vrši jutri v sredo ob 4. uri popoldne na domače pokopališče v Grosupljem.

Grosuplje, dne 17. marca 1914.

914

916

Klub deželnozborskih poslancev S. L. S. naznanja prežalostno vest, da je njegov mnogoletni tovariš, blagorodni gospod

Fran Košak

župan, posestnik, imetnik zlatega zaslužnega križca s krono itd. itd.

včeraj po daljšem bolehanju mirno preminul.

Pogreb nepozabnega tovariša se vrši jutri v sredo ob 4. uri popoldne na domače pokopališče v Grosupljem.

Ljubljana, 17. marca 1914.

Užnim srcem naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, brat, tast in stric, gospod

Franc Košak, starejši

imetnik zlatega zaslužnega križa s krono, častni občan občine Grosuplje, posestnik, deželni poslanec, župan itd. itd.

v ponedeljek dne 16. marca 1914 ob pol 6. uri popoldne po daljši, zelo mučni bolezni, v 68. letu starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v sredo 18. marca ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče podružne cerkve sv. Mihaela v Grosupljem.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Stranska vas pri Grosupljem, dne 16. marca 1914.

Minka Košak, roj. Guzelj, soproga.

Franc, posestnik, — Karl, c. in kr. nadporočnik, Ante, stud. iur., sinovi.

Marička Košak, roj. Javornik, posestnica, sestra.

Josipina Hribar, posestnica, sestra.

Josip, posestnik, brat.

Bohinjski predor preplavljen.

V bohinjskem predoru dela železnici na drugem kilometru vedno naraščajoča voda velike skrbi. Že osmo leto preganjajo vodo, katere je bruhnila na dan že za časa gradbe predora. Čimbolj so iskali potom stranskih rovov vodno žilo, da bi odstranili tok iznad predorovega oboka, tem večja povodenj je v predoru ob dežnem vremenu. (Ubogi čuvaji in delavci, ki gazijo po tej vodi in dihaajo skozi gobo razne pline in dim, niso deležni niti draginskih doklad, katere njih kolegi uživajo onstran tunela na Primorskem.) Prihajale so komisije. Povečali so že dvakrat kanal med železničnimi tiri, a vse zaman. Voda je kljub temu nastopila čez tračnice. Sumijo, da mora biti v hribu velikanska množina vode v obliki jezera, ker prihaja voda včasih s tako veliko silo. Preiskali so, kateri studenec bi med »Bačo« in »Črno prstjo« uhajal v predor. V to svrhu so spustili v razne studence kemična barvila, v predoru lovili vodo in isto pošiljali v preskuševališče. In glej, našli so, da se voda iz studenca pri Malnerjevi koči pod Črno prstjo, ki se izgublja nazaj v zemljo, izteka v predor. Zgradili so pod vodstvom g. inž. Linharta v teku skoro dveh let veliko betonirano skledo v dolini ravnške planine z iztokom po drči čez senožeti v potok Bistrice. Ta naprava je baje stala čez 400.000 kron. Po izvršitvi je pri prvem deževju prišla voda po tej drči in senožetih, odtrgala ruševje in pokazala se je gola skala, po dolinah pa je navalila kamenje in gramoz. Na oni strani na Primorskem pa se je baje zmanjšal potok »Katzenbach«. — V noči od 10. na 11. t. m. je bil deževni naliv. Deževje je topilo sneg po hribih. Iz tega betoniranega rezervarja pri Malnerjevi koči je prišla v potok Bistrice tako velika voda, da je potok narasel v taki meri, da je prestopil obrežje, strgal par jezov, ogrozil hišo g. Jurija Godca tako, da so morali ponoči posekavati smreke in so z istimi ubranili hišo. V Jurjevevem mlinu je tekla voda skozi vežo. Potok Bistrice je tekkel čez most pri hotelu »Mencinger« in čez novo cesto nazaj v staro strugo. Hotel Bistrice je bil obdan okoli in okoli z vodo. K sreči je nehala deževati, ker je zapadel nov sneg, sicer bi bila katastrofa nezogibna. Strah je bil velik, ogorčenje tem večje. Da bodo posestniki mejaši potoka Bistrice protestirali proti temu zvečanju potoka, je umevno. — Kaj pa v predoru? — V predoru je bilo 35 cm vode nad tračnicami in je tekla od drugega kilometra pri portalu ven, kakor še nikoli. — Kaj sedaj?

GLASBA

za velikonočno dobo in praznike.

Hribar p. Angellik: postni in velikonočni napevi za mešan zbor. Part. 2 K, gl. po 50 h.

Faist dr. Ant.: Deset cerkvenih pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 50 h, gl. po 25 h. Zbirka obsega tudi 3 lepe velikonočne pesmi.

Grum Ant. Aleluja: 10 velikonočnih pesmi in Regina coeli za mešan zbor. Izvod 1 K 20 h. Lepe in veselega značaja so te velikonočne pesmi. Posebno lepa skladba je Regina coeli.

Labarnar J.: Velikonočne pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 30 h.

Ferster Ant.: Te Deum po motivih znae zahvalne pesmi za mešan zbor, ali enoglasno z orglami. Part. 50 h. Najlažja skladba te vrste. Kratka, a s popolnim besedilom, zelo lepa in praktično prirejena, ker se nekateri odstavki recitirajo.

Kimovec dr. Fr.: Rihar renatus, 21 pesmi našemu Gospodu za mešan zbor. Part. 3 K. Med drugimi napevi nahajata se tudi dva velikonočna.

Hladnik Ign. Op. 43: Velikonočne pesmi in Regina coeli za mešan zbor. Part. 1 K.

Sattner p. Hugolin: Te Deum za mešan zbor. Part. 1 K 60 h, gl. po 10 h. Krasna in veličastna skladba.

Gerbič Fr.: 12 pange lingua za mešan zbor. Part. 1 K 80 h, gl. po 40 h. Melodijozni, ljubki in labki napevi.

Grum Anton: Asperges me in Vidi aquam za mešan zbor. Part. 60 h.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

500 kron!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec »RIAMAZILO« ne odpravi Vaših kurjih očes bradavic in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1 —, 3 lončki K 250. Na stotine po bvalnih in priznalnih pisem. 3642

Kemeny, Raschau (Kassa) I.

Poštni predal 12/160, Ogrsko.

! Odkar zajtrkujem in južnam!**sladni čaj**

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihranjenega polovico denarja v gospodinjstvu tudi na mleku in sladkorju. Za dojenčke ni boljšega redilnega sredstva. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročitih Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke SLADIN pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, kateri je vzgojil s sladnim čajem svojih 8 zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavitev K 4 —, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitev K 10 — franko. Zavitek 1, kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstrasse 109, Radeckypfatz 4, Josefstädterstrasse 25. V Gradcu: Sackstrasse 4. V Trstu, drogerija I. Comanli S. Glov, di Quardiella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovci; v Celju Hočevar, trgovci; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar. 109

Stanovanje

se odda v Naklem pri Kranju, z več sobami dvema kuhinjama in vrtom, skupno ali posamezni prostori. Poslopje je enonadstropno, poleg državne ceste v neposredni bližini cerkve in kolodvora. Primerno za kako obrt ali kakega duhovnika v pokoju. Vprašati je pri V nko Črnlec, posestnik Naklo pri Kranju št. 46. 898

Dražbeni razglas.**(Štauba župnišča.)**

Stavbni odbor za zgradbo župnišča v Grahovem nad Cirknico razpisuje s tem zgradbo enonadstropnega župniškega poslopja v Grahovem v preračunjeni svoti okroglih 32.000 K, kakor tudi zgradbo gospodarskega poslopja preračunjeno na 9.000 K.

Razun tega se odda podiranje sedanjega župnišča in gospodarskega poslopja.

Dela se bodo oddala potom zmanjševalne dražbe, ki se bode vršila

dne 1. aprila t. l. ob 10. uri dopoldan

v sedanjem župniškem poslopju v Grahovem.

Pred začetkom ustmene dražbe se sprejemajo pismene ponudbe, ki jih je primerno označiti in zapečatene doposlati podpisnemu stavbnemu odboru, ali izročiti dražilnemu komisariju pred začetkom dražbe.

V ponudbi, kolekovani s kolekom za 1 krono, je razun naslova navesti morebitni popust ali zahtevano naplačilo na enotne cene v odstotkih ter v številkah in besedah kakor tudi izjaviti, da so ponudniku znani načrti, troškovnik in vsi pogoji ter da se jim brezpogojno podvrže.

Svoto, ki jo bode plačal podjetnik za podiranje sedanjih poslopij, kojih material njemu ostane, je navesti posebno v številkah in besedah.

Ponudbe se lahko ločijo za vsako poslopje posebej, vendar pa se bodo vsa dela oddala le enemu podjetniku.

K ponudbi je priložiti vložnino v znesku 2.000 K (dva tisoč kron); isto mora ob pričetku obravnave položiti tudi vsakdo, ki namerava dražiti, v roke voditelja obravnave.

Natančni predpisi glede dražbe in varščine so navedeni v splošnih pogojih, ki so obenem z drugimi pripomočki, načrti ter troškovnikom razpoloženi med 16. in 21. sušcem pri c. kr. stavbnem vodstvu v Postojni (c. kr. okrajno glavarstvo soba št. 23) kjer da c. kr. okrajni inženir podjetnikom vsa zahtevana pojasnila, od dne 23. sušca do dneva obravnave pa pri župnem uradu v Grahovem.

Štaubni odbor v Grahovem,

dne 13. sušca 1914.

Glavnik za barvanje las

Potom priprostege česanja se pobarvajo sivi in rudeči lasje pristno plavo, rujavo ali črno. Popolnoma neškodljivo! Rahljivo leta in leta. Na tisoče v rabi. Komad K 5 —.

Razpošilja: **I. SCHÜLLER, Dunaj III, Krieglbergasse 6 II.** 1187

Najcenejši nakup

otroških vozičkov

pri tvrdki J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terzije c. 13-18. Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. 767

Dr. Kajetan Grandi

v Tueni na Tirolskem, izjavlja, da je svojim bolnikom tinkturo za želodec lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, večkrat zapisoval pri raznovrstnih boleznih prebavnih organov in vedno z najboljšim uspehom. Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli, Ljubljana.

677

V najem se oddajo

prostori za trgovino

s stanovanjem na mestnem trgu (pred ljudsko šolo) v Idriji. Pismena pojasnila daje M. Kosmač, Mestni trg št. 69 v Idriji. 878

Kože

podlasic, lisic, dihurjev in vider kupeje posamezno in v partijah. Ponudbe z najvišjo ceno proti takoj. plačilu na Col, Rathkolb, Gradec, Neutorgasse 38 B. Štajersko. 861

Omožitev

Čednemu, zdravemu dekletu ali pa mladi vdovi s 50.000 kronami razpoložljive dole, v starosti mej 20 in 30 letom, nudi se lepa prilika za takojšen res srecen zakon, ker so vsi pogoji za to dani. Dola se bode puplarno varno zavarovala na velikem premoženju.

Le resne ponudbe se prosijo na upravo tega lista pod šifro »April 1914«.

Stroga diskrecija zjamčena. Pošteni in resni posredovalci niso izključeni. 845

Krojaški

pomočnik

se sprejme takoj pri Jos. Jurc-u, krojaški mojster, Predtrg pri Radovljici. 879

Redka priloznost!**Popolna razprodaja ce e zaloge****čevljev**

Wolfova ulica št. 14

kakor moških, ženskih, otroških, gorskih i. t. d., najnovjše oblike, se bode vršila

od 16. t. m. dalje globoko pod lastno ceno.

Nadalje se bode razprodala vsa zaloga usnja in čevljarskih potrebščin ter sploh vsa prodajalniška oprava

841

pri

Združenih čevljarjih, Wolfova ulica št. 12—14.

Št. 5027

Razpis ustanove.

855

Ljubljanska mestna občina ima za tekoče leto podeliti ustanovo v znesku 200 K, katere je bila ustanovljena povodom srebrne poroke Nj. c. in kr. apostolskih Veličanstev cesarja in cesarice.

Pravico do te ustanove ima letos ljubljanka, ki je revna, poštena, ki se je tekom leta 1913 omožila ter bila pred omožitvijo samskega stanu (ne bivša vdova).

Ljubljankanke so le take prosilke, ki so imele pred omožitvijo v Ljubljani domovinsko pravico.

Prošnji je priložiti:

1. Poročni list.
2. Dokaz domovinstva pred poroko,
3. Nравstveno spričevalo.

Prošnje je vlagati v vložnem zapisniku mestnega magistrata do vstetega 8. aprila t. l.

Na prošnje, katere ne bodo opremljene v smislu tega razpisa, se ne bo oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski.

Ljubljana, dne 11. marca 1914.

Razglas.**Hranilnica in posojilnica v št. Petru**

naznanja, da ima na prodaj v Kočah pet lepih

POSESTEV

ki obstoje iz hiš in gospodarskih poslopij, ki so v dobrem stanu, dalje iz vrtov, njiv, travnikov, pašnikov in gozdnih parcel.

Več se izve v Granilnici in posojilnici v šent Petru na Krasu. 859